

ระเบียบสำนักงานการบินกองทัพอากาศ
ว่าด้วยใบอนุญาตนักบินทหาร
พ.ศ.๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดและกำกับดูแลผู้ประจำหน้าที่ประเภทนักบินทหารให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล อาศัยอำนาจตามความในระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยการกำกับการบิน พ.ศ.๒๕๖๓ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๔ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานการบินกองทัพอากาศว่าด้วยใบอนุญาตนักบินทหาร พ.ศ.๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบสำนักงานการบินกองทัพอากาศว่าด้วยใบอนุญาตนักบินทหาร พ.ศ.๒๕๖๔ และระเบียบสำนักงานการบินกองทัพอากาศว่าด้วยใบอนุญาตนักบินทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๔

บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

๔.๑ “ผู้มีสิทธิได้รับ” หมายความว่า ผู้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตนักบินทหารหรือผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกผลการบินลงในใบอนุญาตนักบินทหาร

๔.๒ “ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการ สำนักงานการบินกองทัพอากาศ

๔.๓ “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานการบินกองทัพอากาศ

๔.๔ “ใบอนุญาต” หมายความว่า เอกสารใด ๆ ที่ออกโดยกองทัพอากาศ ซึ่งมีข้อความที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลได้รับการรับรองมาตรฐาน

๔.๕ “วงรอบการฝึก” หมายความว่า ห้วงเวลาในการฝึกอบรมและการบริหารจัดการนักบินเพื่อรักษาสมรรถภาพพร้อมรบต่อเนื่อง โดยกำหนดวงรอบการฝึก ๖ เดือน ได้แก่วงรอบการฝึกที่ ๑ ระหว่าง ตุลาคมถึงมีนาคม และวงรอบการฝึกที่ ๒ ระหว่างเมษายนถึงกันยายน สำหรับวงรอบการฝึก ๑ ปี กำหนดตามปีงบประมาณ

๔.๖ “การเทียบโอน” หมายความว่า การขอเทียบโอนคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตหรือผู้มีสิทธิได้รับบันทึกการ

๔.๗ “ศักยภาพบิน” หมายความว่า ความสามารถที่ผู้ประจำหน้าที่ได้รับเพิ่มเติม ซึ่งแสดงอยู่บนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ โดยระบุถึงเงื่อนไขพิเศษ สิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ หรือข้อจำกัดใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตดังกล่าว

๔.๘ “อนุสัญญา” หมายความว่า อนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ซึ่งทำขึ้น ที่เมืองชิคาโก เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๗

๔.๙ “หน่วยบิน” หมายความว่า หน่วยในระดับฝูงบิน

๔.๑๐ “นักบินที่ ๑” หมายความว่า นักบินซึ่งทำการบินกับอากาศยานที่ต้องทำการบินมากกว่า ๑ คน โดยทำหน้าที่เป็นผู้บังคับอากาศยาน

๔.๑๑ “นักบินที่ ๒” หมายความว่า นักบินซึ่งทำการบินกับอากาศยานที่ต้องทำการบินมากกว่า ๑ คน โดยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนักบินที่ ๑

ข้อ ๕ ให้ ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานการบินกองทัพอากาศ รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ ใบอนุญาตนักบินทหาร (Military Pilot Licence : MPL) แบ่งออกเป็น ๕ ชั้น ดังต่อไปนี้

๖.๑ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑ (Military Pilot Licence Class I) หมายถึง ใบอนุญาตที่ออกให้กับนักบินซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๐

๖.๒ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๒ (Military Pilot Licence Class II) หมายถึง ใบอนุญาตที่ออกให้กับนักบินซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑

๖.๓ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๓ (Military Pilot Licence Class III) หมายถึง ใบอนุญาตที่ออกให้กับนักบินอากาศยานไร้คนขับที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๒

๖.๔ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๔ (Military Pilot Licence Class IV) หมายถึง ใบอนุญาตที่ออกให้กับนักบินซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๓

๖.๕ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๕ (Military Pilot Licence Class V) หมายถึง ใบอนุญาตที่ออกให้กับศิษย์การบินที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๔

ข้อ ๗ การบันทึกศักยภาพการบิน หรือวุฒิการบิน ในใบอนุญาตนักบินทหาร มีดังต่อไปนี้

๗.๑ ศักยภาพบินเฉพาะแบบอากาศยาน (Aircraft Type Rating)

๗.๒ ศักยครุการบิน (Type Rating Instructor : TRI or Flight Instructor : FI)

๗.๓ ศักยนักบินที่ ๑ (Pilot in command : PIC)

๗.๔ ศักยนักบินที่ ๒ (Second in command : SIC)

๗.๕ ศักยหัวหน้าหมู่บิน (Flight Lead : FL)

๗.๖ ศักยลูกหมู่บิน (Wing Man : WM)

๗.๗ ศักยนักบินพระราชพาหนะ (Royal Flight : RF)

๗.๘ ศักยการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน (Instrument Rating : IR)

๗.๙ ศักยการบินกับอากาศยานหลายเครื่องยนต์ (Multi Engine Rating : ME)

ข้อ ๘ กำหนดลักษณะ รูปแบบ รายละเอียดของแบบใบอนุญาตนักบินทหารอ้างอิงข้อกำหนดขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ เอกสารหมายเลข ๙๓๐๓ (ICAO Doc 9303) ขนาดบัตรกว้าง ๕.๔๐ เซนติเมตร ยาว ๘.๕๖ เซนติเมตร หนา ๐.๒๕ เซนติเมตร ให้กับนักบินทหารซึ่งมีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และสุขภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนผ่านเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด และบันทึกศักยภาพการบินแสดงความสามารถของนักบินทหารที่ได้รับเพิ่มเติม ซึ่งแสดงอยู่บนใบอนุญาตนักบินทหาร ตามผนวก ค แนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๙ ให้ใบอนุญาตนักบินทหารมีกำหนดอายุ ๔ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

หมวด ๒
คุณสมบัติและสิทธิ

ส่วนที่ ๑
คุณสมบัติผู้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร

ข้อ ๑๐ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑ (Military Pilot Licence Class I) ผู้มีสิทธิได้รับต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑๐.๑ อายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

๑๐.๒ สุขภาพ ได้รับใบสำคัญทางการแพทย์ ชั้น ๑ (Medical Certificate Class I) หรือมีผลผ่านการตรวจร่างกายตามระเบียบกองทัพอากาศ ว่าด้วยมาตรฐานการตรวจทางแพทย์ของผู้ทำการในอากาศของกองทัพอากาศ

๑๐.๓ ความรู้ ผ่านการทดสอบตามหลักเกณฑ์ หมวด ก

๑๐.๔ ความชำนาญ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หมวด ข

๑๐.๕ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๒

๑๐.๖ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาคการบินตามที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๑ ใบอนุญาตนักบินทหารชั้น ๒ (Military Pilot Licence Class II) ผู้มีสิทธิได้รับต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑๑.๑ อายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

๑๑.๒ สุขภาพ ได้รับใบสำคัญทางการแพทย์ ชั้น ๑ (Medical Certificate Class I) หรือมีผลผ่านการตรวจร่างกายตามระเบียบกองทัพอากาศ ว่าด้วยมาตรฐานการตรวจทางแพทย์ของผู้ทำการในอากาศของกองทัพอากาศ

๑๑.๓ ความรู้ ผ่านการทดสอบตามหลักเกณฑ์ หมวด ก

๑๑.๔ มีชั่วโมงบินรวมไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมงบิน จากสถาบันและหลักสูตรฝึกอบรมด้านการบินที่สำนักงานให้การรับรอง

๑๑.๕ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาคการบินตามที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๒ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๓ (Military Pilot Licence Class III) มีสิทธิได้รับต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑๒.๑ อายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

๑๒.๒ สุขภาพ ได้รับใบสำคัญทางการแพทย์ ชั้น ๒ (Medical Certificate Class II) หรือมีผลผ่านการตรวจร่างกายตามระเบียบกองทัพอากาศ ว่าด้วยมาตรฐานการตรวจทางแพทย์ของผู้ทำการในอากาศของกองทัพอากาศ

๑๒.๓ สำเร็จการศึกษาหลักสูตรผู้บังคับอากาศยานไร้คนขับที่กองทัพอากาศกำหนด

๑๒.๔ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาคการบินตามที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๓ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๔ (Military Pilot Licence Class IV) ผู้มีสิทธิได้รับต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑๓.๑ อายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

๑๓.๒ สุขภาพ ได้รับใบสำคัญทางการแพทย์ ชั้น ๒ (Medical Certificate Class II) หรือมีผลผ่านการตรวจร่างกายตามระเบียบกองทัพอากาศ ว่าด้วยมาตรฐานการตรวจทางแพทย์ของผู้ทำการบินในอากาศของกองทัพอากาศ

๑๓.๓ ความรู้ ผ่านการทดสอบตามหลักเกณฑ์ ผนวก ก

๑๓.๔ มีความชำนาญในการบิน (As a Pilot) กับเครื่องบินมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมงบิน โดยในการบินเดินทางเดี่ยวอย่างน้อยหนึ่งครั้ง จากสถาบันและหลักสูตรฝึกอบรมด้านการบินที่สำนักงานให้การรับรอง

๑๓.๕ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาคการบินตามที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๔ ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๕ (Military Pilot Licence Class V) ผู้มีสิทธิได้รับต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑๔.๑ อายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

๑๔.๒ สุขภาพ ได้รับใบสำคัญทางการแพทย์ ชั้น ๒ (Medical Certificate Class II) หรือมีผลผ่านการตรวจร่างกายตามระเบียบกองทัพอากาศ ว่าด้วยมาตรฐานการตรวจทางแพทย์ของผู้ทำการบินในอากาศของกองทัพอากาศ

๑๔.๓ ผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นศิษย์การบินโรงเรียนการบิน ศิษย์การบินหน่วยฝึกบินพลเรือนกองทัพอากาศ ศิษย์การบินอากาศยานไร้คนขับตามระเบียบที่กองทัพอากาศกำหนด

ส่วนที่ ๒

สิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร

ข้อ ๑๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑ (Military Pilot Licence Class I) มีสิทธิทำการ ดังนี้

๑๕.๑ ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วย เครื่องบิน/เฮลิคอปเตอร์ ตามประเภทอากาศยานที่ขอรับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑

๑๕.๒ ทำหน้าที่เป็นพนักงานวิทยุประจำอากาศยาน เพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุและข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน

๑๕.๓ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนักบินกับอากาศยาน ซึ่งอยู่ระหว่างการฝึกบินเปลี่ยนแบบอากาศยานเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการฝึกอบรมนักบิน

๑๕.๔ ทำการบินตามกฎหมายการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินสำหรับอากาศยานตามประเภทอากาศยานที่ขอรับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑

๑๕.๕ ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานภายใต้การควบคุมดูแลของครูการบิน หรือได้รับมอบอำนาจจากครูการบิน (Pilot in Command Under Supervision)

ข้อ ๑๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๒ (Military Pilot Licence Class II) มีสิทธิทำการดังนี้

๑๖.๑ ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วย เครื่องบิน/เฮลิคอปเตอร์ ตามประเภทอากาศยานที่ขอรับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๒

๑๖.๒ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนักบินกับอากาศยาน ซึ่งอยู่ระหว่างการฝึกบินเปลี่ยนแบบอากาศยานเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการฝึกอบรมนักบิน

๑๖.๓ ทำหน้าที่เป็นพนักงานวิทยุประจำอากาศยาน เพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุและข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน

๑๖.๔ ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานภายใต้การควบคุมดูแลของครุการบิน หรือได้รับมอบอำนาจจากครุการบิน (Pilot in Command Under Supervision)

ข้อ ๑๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๓ (Military Pilot Licence Class III) มีสิทธิทำการเป็นผู้ควบคุมอากาศยานไร้คนขับ

ข้อ ๑๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๔ (Military Pilot Licence Class IV) มีสิทธิทำการ ดังนี้

๑๘.๑ ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วย เฉพาะอากาศยานสังกัดหน่วยฝึกการบินพลเรือนกองทัพอากาศ

๑๘.๒ ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานภายใต้การควบคุมดูแลของครุการบิน หรือได้รับมอบอำนาจจากครุการบิน (Pilot in Command Under Supervision)

๑๘.๓ นักบินส่วนบุคคลเครื่องบินที่เป็นสมาชิกหน่วยฝึกการบินพลเรือนกองทัพอากาศ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหารชั้น ๔ มีสิทธิทำการกับอากาศยานของกองทัพอากาศเท่านั้น โดยมีสิทธิทำการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยสมาชิกหน่วยฝึกการบินพลเรือนกองทัพอากาศ

ข้อ ๑๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๕ (Military Pilot Licence Class V) มีสิทธิทำการ ดังนี้

๑๙.๑ ทำการบินคู่กับครุการบิน หรือบินเดี่ยวภายใต้การควบคุมดูแลของครุการบิน หรือได้รับมอบอำนาจจากครุการบิน หรือได้รับอนุญาตจากสำนักงาน

๑๙.๒ ทำหน้าที่เป็นพนักงานวิทยุประจำอากาศยานเพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุและข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน

๑๙.๓ ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานภายใต้การควบคุมดูแลของครุการบิน หรือได้รับมอบอำนาจจากครุการบิน (Pilot in Command Under Supervision)

ส่วนที่ ๓

คุณสมบัติผู้มีสิทธิได้รับบันทึกศักระบบการบินหรือวุฒิการบิน

ข้อ ๒๐ ศักระบบการบินเฉพาะแบบอากาศยาน (Aircraft Type Rating) ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักระบบการบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๐.๑ สำเร็จการฝึกอบรมการเปลี่ยนแบบอากาศยานตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยบินกำหนดหรือ

๒๐.๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะแบบอากาศยาน (Aircraft Type Rating) จากสถาบัน บริษัทผู้ผลิต หรือหน่วยงานด้านการบินที่เป็นมาตรฐานสากลและได้รับการรับรองจากรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา

ข้อ ๒๑ ศักระบบการบิน ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักระบบการบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๑.๑ สำเร็จการฝึกอบรมการหลักสูตรครุการบินตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยบินกำหนดหรือ

๒๑.๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรครูการบินจากหน่วยงานด้านการบินที่เป็นมาตรฐานสากลและได้รับการรับรองจากรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา

๒๑.๓ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาควิชาการและภาคการบินตามหลักเกณฑ์สำนักงานกำหนด

ข้อ ๒๒ ศักยนักบินที่ ๑ ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักยการบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๒.๑ ชั่วโมงบินรวมไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ชั่วโมงบิน และชั่วโมงบินเฉพาะแบบของอากาศยานที่จะทำหน้าที่ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ชั่วโมงบิน

๒๒.๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรนักบินที่ ๑ ตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยบินกำหนดหรือ

๒๒.๓ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรนักบินที่ ๑ จากหน่วยงานด้านการบินที่เป็นมาตรฐานสากลและได้รับการรับรองจากรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา

๒๒.๔ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาควิชาการและภาคการบินตามหลักเกณฑ์สำนักงานกำหนด

ข้อ ๒๓ ศักยนักบินที่ ๒ ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักยการบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๓.๑ ชั่วโมงบินรวมไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ชั่วโมงบิน และชั่วโมงบินเฉพาะแบบของอากาศยานที่จะทำหน้าที่ไม่น้อยกว่า ๗๕ ชั่วโมงบิน

๒๓.๒ สำเร็จการฝึกหลักสูตรนักบินวิทยุภาค ๒ ตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยบินกำหนด

๒๓.๓ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาควิชาการและภาคการบินตามหลักเกณฑ์สำนักงานกำหนด

ข้อ ๒๔ ศักยหัวหน้าหมู่บิน ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักยการบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๔.๑ ชั่วโมงบินรวมไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ชั่วโมงบิน และชั่วโมงบินเฉพาะแบบกับอากาศยานที่จะทำหน้าที่ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ชั่วโมงบิน

๒๔.๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรหัวหน้าหมู่บิน ตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยบินกำหนดหรือ

๒๔.๓ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรหัวหน้าหมู่บิน จากหน่วยงานด้านการบินที่เป็นมาตรฐานสากลและได้รับการรับรองจากรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา

๒๔.๔ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาควิชาการและภาคการบินตามหลักเกณฑ์สำนักงานกำหนด

ข้อ ๒๕ ศักยลูกหมู่บิน ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักยการบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๕.๑ ชั่วโมงบินรวมไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ชั่วโมงบิน และชั่วโมงบินเฉพาะแบบกับอากาศยานที่จะทำหน้าที่ไม่น้อยกว่า ๗๕ ชั่วโมงบิน

๒๕.๒ มีเอกสารรับรองความสามารถปฏิบัติหน้าที่ลูกหมู่บินจากผู้บังคับฝูงบินโดยความเห็นชอบจากนายทหารยุทธการของฝูงบิน

๒๕.๓ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาควิชาการและภาคการบินตามหลักเกณฑ์สำนักงานกำหนด

ข้อ ๒๖ ศักยนักบินพระราชพาหนะ ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักยการบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๖.๑ มีชั่วโมงบินเป็นไปตามที่กรมยุทธการทหารอากาศกำหนด

๒๖.๒ ต้องเป็นนักบินพร้อมรบของหน่วยที่มีศักยภาพบินนักบินที่ ๑ หรือครูการบินกับอากาศยานนั้นอย่างต่อเนื่อง

๒๖.๓ ทำหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการปฏิบัติการบินเพื่อปฏิบัติหน้าที่นักบินประจำอากาศยานพระราชพาหนะ

๒๖.๔ เป็นผู้ที่ผ่านการตรวจสอบความไว้วางใจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยความรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ จากกรมข่าวทหารอากาศให้เข้าถึงชั้นความลับในชั้น “ลับมาก”

ข้อ ๒๗ ศักยภาพบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักยภาพบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๗.๑ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด หรือ

๒๗.๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินจากหน่วยงานด้านการบินที่เป็นมาตรฐานสากลและได้รับการรับรองจากรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา

๒๗.๓ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาควิชาการและภาคการบินตามหลักเกณฑ์สำนักงานกำหนด

ข้อ ๒๘ ศักยภาพบินด้วยเครื่องบินหลายเครื่องยนต์ ผู้มีสิทธิได้รับการบันทึกศักยภาพบินต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๒๘.๑ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรการบินด้วยเครื่องบินหลายเครื่องยนต์ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด หรือ

๒๘.๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรการบินด้วยเครื่องบินหลายเครื่องยนต์จากหน่วยงานด้านการบินที่เป็นมาตรฐานสากลและได้รับการรับรองจากรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา

๒๘.๓ ผ่านเกณฑ์การทดสอบภาควิชาการและภาคการบินตามหลักเกณฑ์สำนักงานกำหนด

หมวด ๓

คู่มือการปฏิบัติงาน

ข้อ ๒๙ ให้กองวิทยาการ สำนักงานการบินกองทัพอากาศ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ (PEL Procedural Manual) โดยกำหนดวิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติในการออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการบันทึกศักยภาพ

ข้อ ๓๐ ให้มีการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขคู่มือให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย และสอดคล้องกับมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขคู่มือนั้น

หมวด ๔

การเทียบโอน

ข้อ ๓๑ ผู้ประสงค์จะขอเทียบโอน ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๓๑.๑ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ ซึ่งออกให้โดยสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หรือรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา หรือประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทยที่มีผลบังคับใช้อยู่
ดังนี้

๓๑.๑.๑ ผู้ได้รับ...

๓๑.๑.๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอก (Air Transport Pilot Licence : ATPL) สามารถเทียบโอนให้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหารชั้น ๑

๓๑.๑.๒ ทำหน้าที่ใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี (Commercial Pilot Licence : CPL) สามารถเทียบโอนให้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหารชั้น ๒

๓๑.๒ เป็นผู้ได้รับใบสำคัญแพทย์ ตามประเภทของใบอนุญาตนักบินทหารที่จะขอเทียบโอนที่มีผลบังคับใช้อยู่

๓๑.๓ มีสมุดปุมเดินทาง (Log Book) ชั่วโมงปฏิบัติการบินในฐานะนักบิน (As a Pilot) กับอากาศยานที่จดทะเบียนในรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือประเทศ ที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย

๓๑.๔ ไม่อยู่ระหว่างการถูกสั่งพักใช้ หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ ที่นำมาขอเทียบโอน หรือพ้นระยะเวลาการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ที่ขอเทียบโอนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ปี ก่อนวันยื่นคำขอ

๓๑.๕ ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าโดยศาลไทยหรือศาล ในต่างประเทศ สำหรับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ กฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่มีใช้ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามกฎหมายอาญาหรือ ความผิดลหุโทษ

๓๑.๖ กรณีเป็นบุคคลต่างชาติ ต้องไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการ ทำงานของคนต่างด้าวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๒ การเทียบโอนให้หมายความรวมถึงการโอนศักราการบินที่มีบันทึกในใบอนุญาตเดิม ไว้ด้วย โดยต้องแสดงหลักฐานประกอบการเทียบโอน

หมวด ๕

การรักษามาตรฐานต่อเนื่อง

ข้อ ๓๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหารต้องรักษาสมรรถภาพการบินต่อเนื่องขั้นต่ำ ดังนี้

๓๓.๑ นักบินประจำกองพร้อมรบ ต้องทำการบินเป็นไปตามระเบียบปฏิบัติ การบินของหน่วยบิน

๓๓.๒ นักบินส่วนกลาง ต้องมีชั่วโมงบินไม่ต่ำกว่า ๓.๐ ชั่วโมงบินและทำการบิน ขึ้นบินลงไม่ต่ำกว่า ๓ เที้ยว (3 Takeoffs/3 Landings)

ข้อ ๓๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหารจะต้องพร้อมแสดงใบอนุญาตก่อนปฏิบัติการบิน หรือการตรวจสอบจากนายทหารตรวจสอบมาตรฐานการปฏิบัติการบิน

หมวด ๖

การปฏิบัติเมื่อไม่เป็นไปตามข้อกำหนด

ข้อ ๓๕ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหารไม่สามารถรักษาสมรรถภาพความต่อเนื่องขั้นต่ำ ของนักบินทหารตามข้อ ๓๒ ได้ ต้องเข้ารับการศึกษาฟื้นฟูการบินตามข้อกำหนดเพื่อให้ใบอนุญาตกลับมา มีผล ดังเดิม

ข้อ ๓๖ ผู้อำนวยการ...

ข้อ ๓๖ ผู้อำนวยการอาจพิจารณาสั่งพักใช้ใบอนุญาตนักบินทหารเป็นการชั่วคราวในกรณี ดังนี้
๓๖.๑ ได้รับการลงทัณฑ์อันเนื่องจากความผิดทางวินัยการบิน
๓๖.๒ สถาบันเวชศาสตร์การบินลงความเห็นว่าเป็นผู้มีปัญหาด้านสุขภาพที่กระทบต่อการปฏิบัติการบิน

ข้อ ๓๗ ใบอนุญาตนักบินทหารเป็นอันสิ้นสุดในกรณี ดังนี้
๓๗.๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ถูกปลด ให้ออก ไล่ออกจากราชการ
๓๗.๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร เป็นบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ

ข้อ ๓๘ กรณีใบอนุญาตชำรุด สูญหาย ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนักบินทหารติดต่อสำนักงานตรวจสอบและดำเนินการยกเลิกใบอนุญาตเดิม และออกใบอนุญาตใหม่ทดแทนใบอนุญาตที่ชำรุด หรือสูญหาย

ข้อ ๓๙ กรณีมีเหตุจำเป็นหรือข้อขัดข้องใด ๆ ที่สำนักงานไม่สามารถดำเนินการออกใบอนุญาตนักบินทหารได้ ให้สำนักงานอาจทำหนังสือรับรองให้ใช้แทนใบอนุญาตได้

หมวด ๗

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๐ นักบินกองทัพอากาศผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกอบรมด้านการบินของกองทัพอากาศก่อนได้รับการรับรองจากสำนักงานการบินกองทัพอากาศ ซึ่งไม่เคยได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๒ มาก่อนเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๙ ให้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑ โดยให้ยื่นเอกสารประกอบการขอใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑ ดังนี้

๔๐.๑ ผลการตรวจร่างกายตามระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยมาตรฐานการตรวจทางแพทย์ของผู้ทำการในอากาศของกองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๖

๔๐.๒ หนังสือรับรองชั่วโมงบินจากต้นสังกัดซึ่งประกอบด้วยชั่วโมงบินรวม ชั่วโมงบินเดินทางในฐานะผู้ควบคุมอากาศยาน ตามผนวก ข และชั่วโมงบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง

๔๐.๓ รายงานการบินรายบุคคล (นักบิน) ๓ เดือนย้อนหลัง

๔๐.๔ สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการและสำเนาบัตรประชาชน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๖

(ลงชื่อ) พลอากาศตรี พานิช โพธิ์นอก

(พานิช โพธิ์นอก)

ผู้อำนวยการสำนักงานการบินกองทัพอากาศ

การแจกจ่าย

- นขต.ทอ.
- นขต.สบน.ทอ.และ สน.ผบช.สบน.ทอ.

สำเนาถูกต้อง

น.อ.

(พุดินันท์ มหายศนันท์)

รอง ผอ.กวก.สบน.ทอ.

๒ มี.ค.๖๗

ร.ต.หญิง วิราวรรณ ฯ พิมพ์/ทาน
น.อ. ตรวจจ

ผนวก ก ประกอบระเบียบ สบ.ทอ.ว่าด้วยใบอนุญาตนักบินทหาร พ.ศ.๒๕๖๖
หลักเกณฑ์การทดสอบความรู้ภาควิชาการใบอนุญาตนักบินทหาร

.....

เพื่อให้การทดสอบความรู้ผู้ขอรับใบอนุญาตนักบินทหารสอดคล้องกับมาตรฐานสากล
จึงกำหนดหลักเกณฑ์การสอบภาควิชาการผู้ขอรับใบอนุญาตนักบินทหารไว้ดังนี้

๑. ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑ (Military Pilot Licence Class I) ต้องมีความรู้
ภาควิชาการ ดังนี้

๑.๑ กฎหมายการบิน ในเรื่องกฎและข้อบังคับที่เกี่ยวกับผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร
ชั้น ๑ กฎจราจรทางอากาศ วิธีปฏิบัติและวิธีดำเนินการจราจรทางอากาศที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอากาศยาน ในเรื่อง

๑.๒.๑ คุณลักษณะและข้อจำกัดทั่วไปของไฟฟ้าไฮดรอลิกการปรับความดันและ
ระบบอื่น ๆ ของอากาศยานระบบควบคุมการบินการบินอัตโนมัติและการรักษาสมดุลของอากาศยาน

๑.๒.๑.๑ หลักการทำงานและวิธีการจัดการการทำงานของเครื่องยนต์
ผลกระทบจากสภาวะชั้นบรรยากาศที่มีต่อสมรรถนะเครื่องยนต์และข้อมูลการทำงานที่เกี่ยวข้องจากคู่มือการ
บินหรือเอกสารอื่นที่เหมาะสม

๑.๒.๑.๒ วิธีดำเนินการและข้อจำกัดการปฏิบัติการของอากาศยาน
ที่เกี่ยวข้องและผลกระทบจากสภาวะชั้นบรรยากาศที่มีต่อสมรรถนะอากาศยานและข้อมูลการทำงาน
ที่เกี่ยวข้องจากคู่มือการบินหรือเอกสารอื่นที่เหมาะสม

๑.๒.๑.๓ การใช้และการตรวจสอบการใช้งานได้ของอุปกรณ์และระบบ
ของอากาศยาน

๑.๒.๑.๔ เครื่องวัดประกอบการบินเข็มทิศการปรับและการเทียบค่า
คลาดเคลื่อนเครื่องวัดใจโร ข้อจำกัดการทำงานและผลกระทบจากแรงหมุนของโลกวิธีปฏิบัติและวิธีดำเนินการ
ในเหตุการณ์ที่เครื่องวัดประกอบการบินและหน่วยแสดงผลทางอิเล็กทรอนิกส์ทำงานผิดพลาดหลายอย่าง

๑.๒.๑.๕ วิธีการบำรุงรักษาลำตัวอากาศยานระบบและเครื่องยนต์
อากาศยานสำหรับเฮลิคอปเตอร์และอากาศยานขึ้นลงทางดิ่งต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการทำงานของ
ชุดส่งกำลัง

๑.๓ สมรรถนะและการวางแผนการบิน ในเรื่อง

๑.๓.๑ ผลกระทบของการบรรทุกและการกระจายน้ำหนักที่มีผลต่อการจัดการ
อากาศยานต่อท่าทางการบินและสมรรถนะอากาศยานและการคำนวณน้ำหนักและสมดุล

๑.๓.๒ การใช้และการปฏิบัติจริงในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบินขึ้นบินลงและ
สมรรถนะด้านอื่น ๆ รวมถึงวิธีปฏิบัติในการควบคุมการบินเดินทาง

๑.๓.๓ การทำแผน...

๑.๓.๓ การทำแผนการปฏิบัติการบินก่อนทำการบินและในระหว่างทำการบิน การเตรียมการและการยื่นแผนการบินต่อหน่วยบริการจราจรทางอากาศวิธีการดำเนินบริการจราจรทางอากาศ วิธีการตั้งเครื่องวัดระยะสูง

สำหรับเฮลิคอปเตอร์และอากาศยานขึ้นลงทางดิ่งต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่อง ผลกระทบของการบรรทุกภายนอกด้วย

๑.๔ สมรรถนะบุคคล (Human Performance) รวมถึงหลักการของการบริหารจัดการ เมื่อเกิดสภาวะคุกคามและข้อผิดพลาด (Threat and Error Management)

๑.๕ อุตุนิยมวิทยา ในเรื่อง

๑.๕.๑ การตีความและการใช้รายงานอากาศการบินแผนภูมิและพยากรณ์ อากาศทางด้านอุตุนิยมวิทยาการบินรหัสและตัวย่อการใช้ และวิธีการได้รับข่าวอากาศก่อนทำการบินและ ในระหว่างทำการบินและวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการวัดความสูง

๑.๕.๒ อุตุนิยมวิทยาการบินสภาพอากาศวิทยาในบริเวณที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจ มีผลกระทบต่อการบินการเคลื่อนตัวของระบบความกดอากาศโครงสร้างของแนวความกดอากาศการเริ่มต้น และลักษณะของปรากฏการณ์ของสภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อการบินขึ้นการบินเดินทางและการบินขึ้นลง

๑.๕.๓ สาเหตุการรู้จักและผลกระทบของการเกิดน้ำแข็งวิธีการบินผ่านเข้าไปใน แนวความกดอากาศหลักเฉียงสภาพอากาศที่เป็นอันตราย

สำหรับเครื่องบินและอากาศยานขึ้นลงทางดิ่งต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่อง อุตุนิยมวิทยابرยากาศในระยะสูงที่สูงเหนือพื้นโลกรวมถึงการตีความและการใช้รายงานอากาศการบิน แผนภูมิและพยากรณ์อากาศทางด้านอุตุนิยมวิทยาการบินและกระแสลมของบรรยากาศในระดับสูงเหนือพื้นโลก

๑.๖ การนำทาง ในเรื่อง

๑.๖.๑ การเดินอากาศรวมถึงการใช้แผนภูมิการเดินอากาศ เครื่องวิทยุ ช่วยการเดินอากาศ และระบบเครื่องช่วยการเดินอากาศในพื้นที่และข้อกำหนดเฉพาะในการเดินอากาศ สำหรับการบินระยะทางไกล

๑.๖.๒ การใช้ข้อจำกัดและการใช้งานได้ของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์การบินและ เครื่องวัดที่จำเป็นสำหรับการควบคุมและการนำทางอากาศยาน

๑.๖.๓ การใช้ความแม่นยำและความเชื่อถือได้ของระบบการนำทางที่ใช้ ในขั้นตอนการบินออกจากจุดต้นทางการบินในเส้นทางการบินเข้าสู่สนามบินและการบินลงและการแสดง ตำแหน่งของวิทยุเครื่องช่วยการเดินอากาศ

๑.๖.๔ หลักการทำงานและลักษณะของระบบการเดินอากาศในแบบที่ทำงาน โดยใช้อุปกรณ์ภายในและในแบบที่การทำงานโดยใช้อุปกรณ์อ้างอิงจากภายนอกและการทำงานของอุปกรณ์ ที่ใช้ในการบินขึ้น

๑.๗ วิธีปฏิบัติ...

๑.๗ วิธีปฏิบัติ ในเรื่อง

๑.๗.๑ การนำหลักการของการบริหารจัดการเมื่อเกิดสภาวะคุกคามและข้อผิดพลาด (Threat and Error Management) มาใช้กับสมรรถนะในการปฏิบัติการบิน

๑.๗.๒ การแปลความหมายและการใช้เอกสารด้านการบิน เช่นเอกสารแถลงข่าวการบินประกาศนักบิน การแปลความหมายและการใช้รหัสและตัวย่อทางการบิน

๑.๗.๓ วิธีการปฏิบัติสำหรับป้องกัน วิธีดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินและวิธีปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย

๑.๗.๔ การปฏิบัติการในการรับขนสินค้าซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายเนื่องจากเป็นสินค้าอันตราย

๑.๗.๕ ข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติสำหรับการแจ้งให้ผู้โดยสารทราบในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมถึงการระวังล่วงหน้าที่จะต้องสังเกตเมื่อมีการขนถ่ายผู้โดยสารขึ้นและลงจากอากาศยาน

สำหรับเฮลิคอปเตอร์และอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง ต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการสูญเสียแรงยกเพราะรอบการหมุนของใบพัดลดลง การสั่นอย่างรุนแรงอันเนื่องมาจากการเสียมดุลของแรงต่าง ๆ ของใบพัดประธานขณะอยู่บนพื้นหรือการลงสู่พื้นอย่างรุนแรง การสูญเสียแรงยกของใบพัดประธานที่หมุนตามลมสัมพันธ์อันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการลงสู่พื้นที่มีความลาดเอียงหรือการลงสู่พื้นที่มีกระแสลมแรงขวางสนามหรือการวิ่งขึ้นจากสนามด้วยท่าบินที่รุนแรง และวิธีปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยเมื่อทำการบินในสภาพอากาศที่บินด้วยทัศนวิสัย

๑.๘ หลักการบิน

๑.๘ การติดต่อด้วยวิทยุในเรื่องวิธีการและภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและวิธีปฏิบัติในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อทางวิทยุได้

๒. ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๒ (Military Pilot Licence Class II) ต้องมีความรู้ภาควิชาการ ดังนี้

๒.๑ กฎหมายการบิน ในเรื่อง

๒.๑.๑ กฎและข้อบังคับที่เกี่ยวกับผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหารและนักบินพาณิชย์ตรี

๒.๑.๒ กฎจราจรทางอากาศ

๒.๑.๓ วิธีปฏิบัติและวิธีดำเนินการบริการจราจรทางอากาศที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอากาศยาน ในเรื่อง

๒.๒.๑ หลักการทำงานและหน้าที่ของเครื่องยนต์ระบบและเครื่องวัด

๒.๒.๒ ข้อจำกัดการทำงานของอากาศยานและเครื่องยนต์ของอากาศยานตามประเภทที่ขอใบอนุญาตและข้อมูลการทำงานที่เกี่ยวข้องจากคู่มือการบินหรือเอกสารอื่นที่เหมาะสม

๒.๒.๓ การใช้...

๒.๒.๓ การใช้และการตรวจสอบการใช้งานได้ของอุปกรณ์และระบบของอากาศยาน

๒.๒.๔ วิธีการบำรุงรักษาลำตัวอากาศยานระบบและเครื่องยนต์อากาศยาน สำหรับเฮลิคอปเตอร์และอากาศยานขึ้นลงทางดิ่งต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการทำงานของชุดส่งกำลัง

๒.๓ สมรรถนะการวางแผนการบินและการบรรทุก ในเรื่อง

๒.๓.๑ ผลกระทบของการบรรทุกและการกระจายน้ำหนักที่มีผลต่อการจัดการอากาศยาน (Aircraft Handling) ต่อท่าทางการบินและสมรรถนะอากาศยานและการคำนวณน้ำหนักและสมดุล

๒.๓.๒ การใช้และการปฏิบัติจริงในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบินขึ้นบินลงและสมรรถนะด้านอื่น ๆ

๒.๓.๓ การทำแผนการบินที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการบินทางทหาร ทั้งก่อนทำการบินและในระหว่างทำการบินตามกฎหมายการบินด้วยทัศนวิสัยการเตรียมการและการยื่นแผนการบินต่อหน่วยบริการจราจรทางอากาศวิธีการดำเนินการจราจรทางอากาศและวิธีการตั้งเครื่องวัดระยะสูงสำหรับอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง เฮลิคอปเตอร์ และนาฬิกาอากาศ ต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องผลกระทบของการบรรทุกภายนอก (External Loading) ด้วย

๒.๔ สมรรถนะบุคคล (Human Performance) รวมถึงหลักการของการบริหารจัดการเมื่อเกิดสภาวะคุกคามและข้อผิดพลาด (Threat and Error Management)

๒.๕ อุตุนิยมวิทยา ในเรื่อง

๒.๕.๑ การตีความและการใช้รายงานอากาศการบินแผนภูมิและพยากรณ์อากาศทางด้านอุตุนิยมวิทยาการบินการใช้และวิธีการได้รับข่าวอากาศก่อนการบินและในระหว่างการบินและวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการวัดความสูง (Altimetry)

๒.๕.๒ อุตุนิยมวิทยาการบินสภาพอากาศวิทยา (Climatology) ในบริเวณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการบินการเคลื่อนตัวของระบบความกดอากาศ โครงสร้างของแนวความกดอากาศการเริ่มต้น และลักษณะของปรากฏการณ์ของสภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อการบินขึ้น การบินเดินทาง และการบินลงสนาม

๒.๕.๓ สาเหตุและผลกระทบของการเกิดน้ำแข็งวิธีการบินผ่านเข้าไปในแนวความกดอากาศและการหลีกเลี่ยงสภาพอากาศที่เป็นอันตราย

๒.๖ การนำทางในเรื่องการเดินทางรวมถึงการใช้แผนภูมิการเดินทางอากาศเครื่องวัดและเครื่องช่วยในการเดินทางความเข้าใจในหลักการทำงานและคุณลักษณะของระบบการนำทางและการทำงานของอุปกรณ์ที่ใช้ในการบินขึ้น

๒.๗ วิธีปฏิบัติ...

๒.๗ วิธีปฏิบัติในเรื่อง

๒.๗.๑ การนำหลักการของการบริหารจัดการเมื่อเกิดสภาวะคุกคามและข้อผิดพลาด (Threat and Error Management) มาใช้กับสมรรถนะในการปฏิบัติการบิน

๒.๗.๒ การใช้เอกสารด้านการบินเช่นเอกสารแถลงข่าวการบินประกาศนักบินและการใช้รหัสและตัวย่อทางการบิน

๒.๗.๓ วิธีการตั้งเครื่องวัดระยะสูง

๒.๗.๔ วิธีการปฏิบัติสำหรับป้องกันและวิธีดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

๒.๗.๕ การปฏิบัติการในการรับขนส่งสินค้าและพัสดุซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายเนื่องจากเป็นสินค้าและพัสดุอันตราย

๒.๗.๖ ข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติสำหรับการแจ้งให้ผู้โดยสารทราบในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัยรวมถึงการระงับล่วงหน้าที่จะต้องสังเกตเมื่อมีการขนถ่ายผู้โดยสารขึ้นและลงจากอากาศยาน

๒.๘ หลักการบิน

๒.๘ การติดต่อด้วยวิทยุในเรื่องวิธีการและภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและวิธีปฏิบัติในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อทางวิทยุได้

๓. ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๓ (Military Pilot Licence Class III) ต้องมีความรู้ภาควิชาการ ดังนี้

๓.๑ กฎหมายการบิน (Air Law) ในเรื่อง

๓.๑.๑ กฎและข้อบังคับที่เกี่ยวกับผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร

๓.๑.๒ กฎจราจรทางอากาศ

๓.๑.๓ วิธีปฏิบัติและวิธีดำเนินการจราจรทางอากาศที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ความรู้พื้นฐานอากาศยานไร้คนขับ ในเรื่อง

๓.๒.๑ ประวัติศาสตร์การบิน

๓.๒.๒ การบินและประวัติศาสตร์การบินของอากาศยานไร้คนขับ

๓.๒.๓ องค์ประกอบของระบบอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก

๓.๒.๔ เครื่องยนต์

๓.๒.๕ แบตเตอรี่

๓.๒.๖ ระบบแผนที่เข็มทิศ

๓.๒.๗ อากาศพลศาสตร์

๓.๒.๘ อุตุนิยมวิทยา

๓.๒.๙ เข็มทิศและความเร็วสัมพัทธ์

๓.๒.๑๐ ภาษาอังกฤษ...

- ๓.๒.๑๐ ภาษาอังกฤษสำหรับผู้บังคับอากาศยานภายนอก
- ๓.๓ การบินกับเครื่องบินฝึกบังคับด้วยวิทยุขนาดเล็ก ในเรื่อง
  - ๓.๓.๑ องค์ประกอบและการทำงานของเครื่องบินฝึกบังคับด้วยวิทยุขนาดเล็ก
  - ๓.๓.๒ หลักการบินกับเครื่องบินฝึกบังคับด้วยวิทยุขนาดเล็ก
  - ๓.๓.๓ การจัดการพลังงานศักย์
  - ๓.๓.๔ การแถลงย่อก่อนการบิน/การสรุปย่อหลังการบิน
  - ๓.๓.๕ การบินในกระสวนการบิน
  - ๓.๓.๖ การบินผาดแผลง
  - ๓.๓.๗ การปฏิบัติเมื่อเครื่องยนต์ขัดข้อง
  - ๓.๓.๘ การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
- ๓.๔ การบินกับเครื่องบินฝึกบังคับด้วยวิทยุขนาดกลาง ในเรื่อง
  - ๓.๔.๑ การเตรียมการบินและปฏิบัติการบิน
  - ๓.๔.๒ ระบบไฟฟ้าเครื่องบินฝึกบังคับด้วยวิทยุขนาดกลาง และใหญ่
  - ๓.๔.๓ การปรับค่ามาตรฐานและการตั้งค่าเบื้องต้น
  - ๓.๔.๔ การปฏิบัติในการลงจอด
  - ๓.๔.๕ การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
- ๓.๕ การบินกับอากาศยานไร้คนขับ ในเรื่อง
  - ๓.๕.๑ คุณลักษณะของอากาศยานไร้คนขับ
  - ๓.๕.๒ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ อ.ไร้คนขับ
  - ๓.๕.๓ ระบบเครื่องยนต์ของ อ.ไร้คนขับ
  - ๓.๕.๔ ระบบไฟฟ้าของ อ.ไร้คนขับ
  - ๓.๕.๕ อุปกรณ์สนับสนุนภาคพื้น
  - ๓.๕.๖ สถานีควบคุมภาคพื้น
  - ๓.๕.๗ ระบบไฟฟ้าของสถานีควบคุมภาคพื้น
  - ๓.๕.๘ ระบบสื่อสารของ อ.ไร้คนขับ
  - ๓.๕.๙ ระบบควบคุมการบินของ อ.ไร้คนขับ
  - ๓.๕.๑๐ ระบบตรรกะของ อ.ไร้คนขับ
  - ๓.๕.๑๑ การใช้งานโปรแกรม GMS
  - ๓.๕.๑๒ ระบบติดต่อสื่อสารภายใน
  - ๓.๕.๑๓ อุปกรณ์ควบคุมการบิน
  - ๓.๕.๑๔ ระบบวังขึ้นและลงสนามอัตโนมัติ
  - ๓.๕.๑๕ กฎข้อบังคับ...

- ๓.๕.๑๕ กฎข้อบังคับและขีดจำกัดของระบบอากาศยานไร้คนขับ
- ๓.๖ นิรภัยการบิน ในเรื่อง
  - ๓.๖.๑ สมรรถนะบุคคลและมนุษย์ปัจจัย
  - ๓.๖.๒ การเขียนรายงานอันตราย
  - ๓.๗ การปฏิบัติการที่มีเครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO)
- ๔. ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๔ (Military Pilot Licence Class IV) ต้องมีความรู้ภาควิชาการ ดังนี้
  - ๔.๑ กฎหมายการบิน (Air Law) ในเรื่อง
    - ๔.๑.๑ กฎและข้อบังคับที่เกี่ยวกับผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร
    - ๔.๑.๒ กฎจราจรทางอากาศ (Rules of the Air)
    - ๔.๑.๓ วิธีการตั้งเครื่องวัดระยะสูง
    - ๔.๑.๔ วิธีปฏิบัติและวิธีดำเนินการจราจรทางอากาศที่เกี่ยวข้อง
  - ๔.๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอากาศยาน (Aircraft General Knowledge) ในเรื่อง
    - ๔.๒.๑ หลักการทำงานและหน้าที่ของเครื่องยนต์ระบบและเครื่องวัด
    - ๔.๒.๒ ข้อจำกัดการทำงานของอากาศยานและเครื่องยนต์ของอากาศยานตามประเภทที่ขอใบอนุญาตและข้อมูลการทำงานที่เกี่ยวข้องจากคู่มือการบินหรือเอกสารอื่นที่เหมาะสมสำหรับเฮลิคอปเตอร์และอากาศยานขึ้นลงทางดิ่งต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการทำงานของชุดส่งกำลัง และสำหรับนาฬิกาอากาศต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องสถานะและวิธีใช้ก๊าซ
  - ๔.๓ สมรรถนะการวางแผนการบินและการบรรทุก (Flight Performance, Planning and Loading) ในเรื่อง
    - ๔.๓.๑ ผลกระทบของการบรรทุกและการกระจายน้ำหนักที่มีผลต่อท่าทางการบินและการคำนวณน้ำหนักและสมดุล
    - ๔.๓.๒ การใช้และการปฏิบัติจริงในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบินขึ้นบินลงและสมรรถนะด้านอื่น ๆ
    - ๔.๓.๓ การทำแผนการบิน (Flight Planning) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการบินส่วนบุคคลทั้งก่อนทำการบินและในระหว่างทำการบินตามกฎหมายการบินด้วยทัศนวิสัยการเตรียมการและการยื่นแผนการบินต่อหน่วยบริการจราจรทางอากาศ วิธีการดำเนินการจราจรทางอากาศ การรายงานตำแหน่งที่บินอยู่วิธีการตั้งเครื่องวัดระยะสูงและการปฏิบัติการบินในบริเวณที่มีปริมาณการจราจรทางอากาศหนาแน่น

๔.๔ สมรรถนะบุคคล (Human Performance) ที่เกี่ยวข้องกับนักบินส่วนบุคคล รวมถึงหลักการของการบริหารจัดการเมื่อเกิดสภาวะคุกคามและข้อผิดพลาด (Threat and Error Management)

๔.๕ อุตุนิยมวิทยา (Meteorology) ในเรื่องอุตุนิยมวิทยาการบินขั้นพื้นฐานการใช้และวิธีการได้รับข้อมูลทางด้านอุตุนิยมวิทยาวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการวัดความสูง (Altimetry) การหลีกเลี่ยงสภาพอากาศที่เป็นอันตราย

๔.๖ การนำทาง (Navigation) ในเรื่องการเดินทางอากาศและเทคนิคในการบินเดินทาง (dead - reckoning) และ การใช้แผนภูมิการเดินทางอากาศ

๔.๗ วิธีปฏิบัติ (Operational Procedures) ในเรื่อง

๔.๗.๑ การนำหลักการของการบริหารจัดการเมื่อเกิดสภาวะคุกคามและข้อผิดพลาด (Threat and Error Management) มาใช้กับสมรรถนะในการปฏิบัติการบิน

๔.๗.๒ วิธีการตั้งเครื่องวัดระยะสูง

๔.๗.๓ การใช้เอกสารด้านการบินเช่นเอกสารแถลงข่าวการบิน (AIP) ประกาศนักบิน (NOTAM) และการใช้รหัสและตัวย่อทางการบิน

๔.๗.๔ วิธีการปฏิบัติสำหรับป้องกันและวิธีดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงสภาพอากาศที่เป็นอันตรายกระแสลมมุลวนและการปฏิบัติอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดอันตราย

๕. ใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๕ (Military Pilot Licence Class V)

ผู้ขอรับใบอนุญาตนักบินทหารชั้น ๕ ต้องผ่านการคัดเลือกเป็นศิษย์การบินตามระเบียบ ทอ.ที่เกี่ยวข้อง

ผนวก ข ประกอบระเบียบ สบ.น.ทอ.ว่าด้วยใบอนุญาตนักบินทหาร พ.ศ.๒๕๖๖
 หลักเกณฑ์ความชำนาญผู้ขอรับใบอนุญาตนักบินทหาร ชั้น ๑

ประเภท	Model	แบบ	ชั่วโมง ทำการบินรวม	ชั่วโมงผู้บังคับ อากาศยาน	ชั่วโมง เฉพาะแบบ
เครื่องบินขับ ไล่/โจมตี อเนกประสงค์ และโจมตี	F-5E/F	บ.ข.๑๘ ข/ค	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	F-16A/B	บ.ข.๑๙/ก	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	Gripen 39 C/D	บ.ข.๒๐/ก	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	L-39ZA/ART	บ.ขฝ.๑	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	T-50TH	บ.ขฝ.๒	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	ALPHA JET	บ.จ.๗	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
เครื่องบิน ลาดตระเวน ทางอากาศ	DA42 M-NG	บ.ตฝ.๒๐ ก	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	DA42 MPP	บ.ตฝ.๒๐	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	P.180 Avanti II	บ.ตล.๒๐	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	Saab 340 B	บ.ตล.๑๗	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	Saab 340 AEW	บ.ค.๑	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
เครื่องบิน ลำเลียง	C-130H/H-30	บ.ล.๘	๑,๕๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	Airbus A319 CJ	บ.ล.๑๕	๑,๕๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	Airbus ACJ320	บ.ล.๑๕ ก	๑,๕๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	ATR 72-500	บ.ล.๑๖	๑,๕๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	Airbus 340-500	บ.ล.๑๙	๑,๕๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	SSJ100LR	บ.ล.๑๘	๑,๕๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	Saab 340 B	บ.ล.๑๗	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
เครื่องบิน ปฏิบัติการพิเศษ	AU-23A	บ.จธ.๒	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	BT-67	บ.ล.๒ ก	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
เฮลิคอปเตอร์	UH-1H	ฮ.๖	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	EC725	ฮ.๑๑	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	BELL 412/HP/EP	ฮ.๖ ข/ค/ง	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	S-92A	ฮ.๑๐	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	S-70i	ฮ.๑๒	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	H-135	ฮ.๑๓	๗๐๐	๒๕๐	๑๕๐

ประเภท	Model	แบบ	ชั่วโมง ทำการบินรวม	ชั่วโมงผู้บังคับ อากาศยาน	ชั่วโมง เฉพาะแบบ
เครื่องบินฝึก	T-41D	บ.ฝ.๑๔	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	CT-4B	บ.ฝ.๑๖	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	RTAF 6	บ.ทอ.๖	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	CT-4E	บ.ฝ.๑๖ ก	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	PC-9	บ.ฝ.๑๙	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	DA42 TDI	บ.ฝ.๒๐	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	DA42 VI	บ.ฝ.๒๐ ก	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	DA40 NG	บ.ฝ.๒๑	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
อ.ไร้คนขับ	RTAF U1	บล.ตฝ.๑	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	AEROSTAR BP	บร.ต.๑	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐
	DOMINATOR XP MALE UAV	บร.ต.๓	๑,๐๐๐	๒๕๐	๑๕๐

ผนวก ค ประกอบระเบียบ สบ.น.ทอ.ว่าด้วยใบอนุญาตนักบินทหาร พ.ศ.๒๕๖๖
รายละเอียดใบอนุญาตนักบินทหาร

(ด้านหน้า)

8.57 CM

5.40 CM

I ROYAL THAI AIR FORCE **II**
MILITARY AVIATION AUTHORITY **III** LICENCE No.

XI

รูปภาพ

IV RANK
ชื่อ
NAME
DATE OF BIRTH
VIII IDENTIFICATION No.
V ADDRESS
VI NATIONALITY

VII SINGNATURE OF HOLDER

AMC
X COMMANDER-IN-CHIEF

(ด้านหลัง)

XII RATINGS

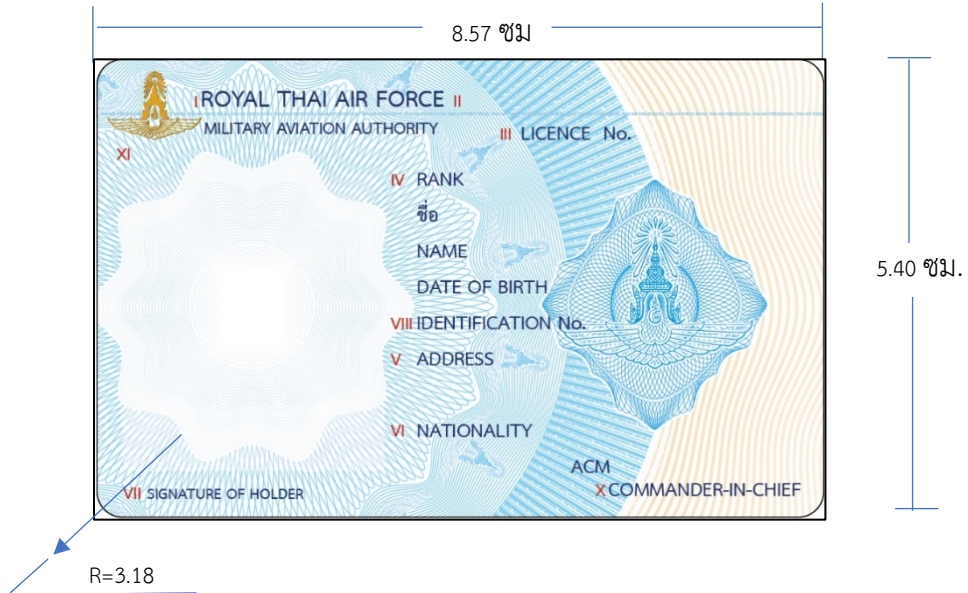
XIII LIMITATIONS

IX DATE OF ISSUED   DATE OF EXPIRY

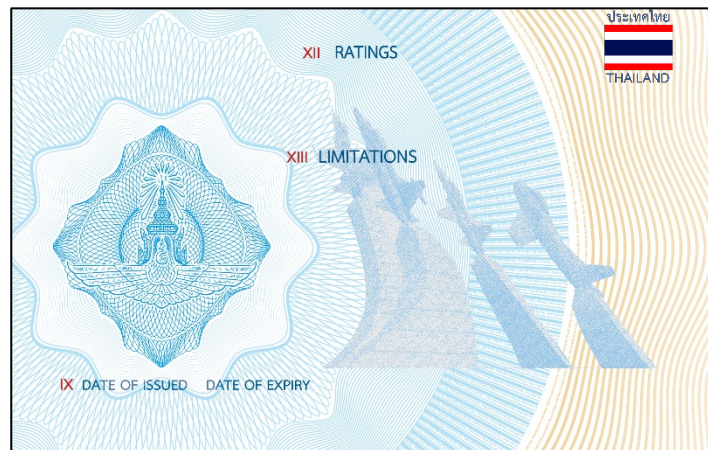
รายละเอียด...

รายละเอียดลายน้ำบนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่

ด้านหน้า

ด้านหลัง

คำอธิบาย

๑. ใบอนุญาตนักบินทหารเป็นบัตรพลาสติก (PVC CARD) ขนาดกว้าง ๕.๔๐ ซม. ยาว ๘.๕๖ ซม. หน้า ๐.๒๕ ซม.

ชนิดไม่มีแถบแม่เหล็ก และมีลายน้ำบนใบอนุญาตนักบินทหาร

๒. ด้านหน้าประกอบด้วย

๒.๑ เครื่องหมายราชการกองทัพอากาศ ขนาดความยาวของปีก ๑ ซม.

๒.๒ รูปถ่ายของผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร พื้นหลังสีขาว ขนาด ๒.๕ x ๓ ซม.

๒.๓ ตัวอักษรสีน้ำเงินและสีดำโดยมีภาษาอังกฤษกำกับ

๓. ด้านหลังประกอบด้วย

๓.๑ เครื่องหมายราชการกองทัพอากาศ ขนาดความยาวของปีก ๒.๕ ซม.

๓.๒ ตัวอักษรสีน้ำเงินและสีดำโดยมีภาษาอังกฤษกำกับ

๔. การลงข้อความในแบบใบอนุญาตนักบินทหารทุกตัวอักษรโรมัน ให้พิมพ์ด้วยคำเต็ม ตัวอักษรสีน้ำเงินและสีดำ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทยตัวตรงขนาดพองาม เว้นในส่วนที่เป็นวัน เดือน ปีเกิด (อักษรโรมัน (VI) วัน เดือน ปีที่ออก และวัน เดือน ปีที่หมดอายุใบอนุญาตนักบินทหาร (อักษรโรมัน (IX) ใช้คำย่อภาษาอังกฤษ สำหรับตัวเลขให้ใช้ ตัวเลขอารบิก และให้ใช้ระบบตัวเลขระบุวัน เดือน ปี ดังนี้

๔.๑ อักษรโรมัน (I) ลงชื่อส่วนราชการและหน่วยงาน โดยมีภาษาอังกฤษกำกับ ดังนี้

(อักษรโรมัน I) บรรทัดแรก “ROYAL THAI AIR FORCE”

บรรทัดสอง “MILITARY AVIATION AUTHORITY”

๔.๒ อักษรโรมัน (II) ลงชื่อประเภทของใบอนุญาตนักบินทหาร

“MILITARY PILOT LICENCE”

๔.๓ อักษรโรมัน (III) ลงหมายเลขใบอนุญาตนักบินทหารแบ่งเป็น ๓ กลุ่มดังนี้

๔.๓.๑ กลุ่มที่หนึ่ง อักษรย่อ MPL

๔.๓.๒ กลุ่มที่สอง แสดงชั้นของใบอนุญาตนักบินทหาร

๔.๓.๓ กลุ่มที่สาม ลำดับหมายเลข เช่น “MPL-1-0001” เป็นต้น นักบินทหารชั้น ๑ ลำดับที่ ๐๐๐๑

๔.๔ (อักษรโรมัน IV) ลงยศ ชื่อ ชื่อสกุล และวัน เดือน ปีเกิดผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร โดยมีภาษาอังกฤษ กำกับ ตัวอย่างเช่น

(อักษรโรมัน IV) บรรทัดแรก “นาวาอากาศเอก/ GP.CAPT”

บรรทัดสอง “สมชัย รักชาติ”

บรรทัดสาม “SOMCHAI RUKCHAT”

บรรทัดสี่ “28 FEB 1990”

๔.๕ (อักษรโรมัน V) ลงที่อยู่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร ตัวอย่างเช่น “69 M.11 SOI LADPROA 15, LADPROA RD., JATUJAK, BANGKOK, THAILAND” เป็นต้น

๔.๖ (อักษรโรมัน VI) ลงสัญชาติผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร ตัวอย่างเช่น “THAI”

๔.๗ (อักษรโรมัน VII) ลายมือชื่อผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร

๔.๘ (อักษรโรมัน VIII) ลงหมายเลขประจำตัวข้าราชการผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร ตัวอย่าง เช่น “3573331234” เป็นต้น

๔.๙ (อักษรโรมัน IX) ลงวัน เดือน ปี ที่ออกและวันหมดอายุใบอนุญาตนักบินทหาร ตัวอย่างเช่น “28 FEB 1990 , 1 MAR 1994” เป็นต้น

๔.๑๐ (อักษรโรมัน X) ลงยศด้วยคำย่อ ลายมือชื่อ และตำแหน่งของผู้บัญชาการทหารอากาศผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตนักบินทหาร

๔.๑๑ (อักษรโรมัน XI) เครื่องหมายราชการกองทัพอากาศ ขนาดความยาวของปีก ๑ ซม.

๔.๑๒ (อักษรโรมัน XII) ลงศัทยหรือวุฒิการบินผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร ดังนี้

๔.๑๒.๑ การลงศัทยหรือวุฒิการบินกับ บ.เฉพาะแบบตาม ผนวก ข ตัวอย่างเช่น มีความสามารถทำการบินกับ บ.ล.๑๖ จะบันทึก “ATR72-500” เป็นต้น

๔.๑๒.๒ การลงศัทยหรือวุฒิการบินหลัก ตัวอย่างเช่น มีความสามารถปฏิบัติเป็นนักบินที่ ๑ จะบันทึก “PIC for ATR72-500” เป็นต้น

๔.๑๒.๓ การลงศัทยหรือวุฒิการบินรอง หรือความสามารถอื่น ๆ ที่สำนักงานการบินกองทัพอากาศ กำหนด ตัวอย่างเช่น มีความสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูการบิน จะบันทึก “FLIGHT INSTRUCTOR”

๔.๑๓ (อักษรโรมัน XIII) ลงข้อจำกัดการปฏิบัติการบินผู้ถือใบอนุญาตนักบินทหาร อันเนื่องมาจากความไม่พร้อมด้านร่างกายหรือจิตใจ